

laaja kohderaportti
Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

KUOPIO
NIUVA
NIUVAN KOULU (LÄNSI-PUIJON PÄIVÄKOTI)

(Blom Kartta Oy 6.6.2012)

(Aada Mustonen 14.11.2017)

id:	200560
kunta:	Kuopio
kylä:	Niuva
kiinteistötunnus:	297-404-1-5
sijainti:	Suurmäentie 228
tyyppi:	opetus ja koulutus
ajoitus:	moniperiodinen
ajoitusselitte:	1919-1923, 1952 (arvioitua valmistumisvuodet)
luokitus:	*2-3/3
arvotus:	paikallisesti arvokas
inventoija:	Aada Mustonen

inventointipvm: 10.11.2017

kuvaus:

Entinen Niuvan koulu, nykyään Länsi-Puijon päiväkot, sijaitsee Suurmäentien ja Rypysuontien risteyksessä Niuvanniemen sairaala-alueen itäpuolella. Sairaalan ja päiväkodin välissä on Kangaslampi ja peltoalueita.

Kohde koostuu pihapiiriin keskiössä olevasta 1920-luvun alussa valmistuneesta vanhasta koulurakennuksesta, luoteiskulman ulkorakennuksesta ja 1950-luvun alussa vanhan koulurakennuksen kaakkoispuolelle valmistuneesta koulurakennuksesta. Näiden itäpuolella Suurmäentien tuntumassa on vuonna 2016 valmistunut viipalekoulu, jota ei ole huomioitu inventoinnissa.

historia:

Arkkitehti P. J. Pitkäsen vuonna 1919 suunnittelema Niuvanniemen kansakoulu valmistui Suurmäentien varteen kaiketi 1920-luvun alussa. Samoihin aikoihin tai hieman myöhemmin rakennettiin pihapiiriin myös ulkorakennus (Kuopion karttapalvelussa ainoastaan tällä rakennuksella valmistumisvuosi, 1923). Koulu siirtyi maalaiskunnalta Kuopion kaupungille vuonna 1942. Seppo Ruotsalaisen suunnittelema, avokatoksella vanhan rakennuksen kaakkoispuolelle yhdistetty laajennusosa valmistui vuonna 1952. Tien varteen näiden rakennusten kaakkoispuolelle rakennettiin 1970-luvulla Puutalo Oy:n tasakattoinen lisärakennus, jonka korvasi uusi viipalerakennus vuonna 2016. Kohde on muutettu esikoulu- ja päiväkotikäyttöön vuonna 2003.

Rakennusten välissä olleet, alapihalle johtaneet kiviportaot on purettu vuonna 2013. Tilalle on rakennettu uudet, katetut portaot ja siipiosan länsipuolelle portaiden alapäähän uusi katos. Lisäksi rakennettiin tukimuuri vanhan koulurakennuksen länsipuolelle erottamaan takapihaa ja kenttäaluetta. Piha-alueen luoteiskulmalta purettiin vanha hirsinen saunarakennus vuonna 2007.

Kouluun ja erityisesti 1950-luvun koulurakennukseen liittyy paikallista henkilöhistoriaa, sillä sen valmistuttua sinne muutti perheineen kuopiolaistaiteilija Tauno Gröndahl. Hän työskenteli Niuvan koulun vahtimestari-talonmiehenä ja hänen vaimonsa Toini-Annikki siivoojana. Toini jatkoi miehensä kuoleman jälkeen koulun talonmiehenä ja lahjoitti eläkkeelle jäädessään vuonna 1978 koululle miehensä kotiseutuaiheisen Savonmaa-maalauksen

suojelutilanne:

Kohteella on yleiskaavassa SR-2 -merkintä: Säilytettävä rakennus. Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas kohde, joka tulee ainakin arvokkaimmilla osilta säilyttää. Säilyttäminen tutkitaan ja määritetään asemakaavassa. (Yleiskaavamääräys 144).

arviointi:

Entisen Niuvan koulun rakennuskokonaisuus käsittää kaksi eri aikakauden koulurakennusta. 1920-luvun alussa valmistuneen puukoulun arkkitehtuurissa on jugendvaikutteita ja 1950-luvun alussa valmistunut lisärakennus edustaa aikansa myöhäisfunktionalismia. Uudempi rakennus on sidottu vanhan jatkeeksi yhteneväisillä julkisivumateriaaleilla, värityksellä ja kattomuodolla. Molempien rakennusten julkisivujen ominaispiirteet ovat säilyneet hyvin. Puinen, melko suurikokoinen ulkorakennus on valmistunut samoihin aikoihin vanhan koulurakennuksen kanssa. Vanha koulurakennus lukeutuu muitakin puukouluja Kuopioon suunnitelleen P. J. Pitkäsen tuotantoon. 1950-luvun koulurakennuksen suunnitellut kaupunginarkkitehti Seppo Ruotsalainen on myös suunnitellut muita kuopiolaisia koulurakennuksia.

Koulu pihapiireineen sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla Suurmäentien ja valtakunnallisesti merkittävän Niuvanniemen sairaala-alueen välissä. Kokonaisuuden arvokkain ja näyttävin osa on vanha jugendtyylinen koulurakennus, jolla on historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Vanhinta rakennuskerrostumaa edustaa myös saman aikakauden ulkorakennus, joskin sen julkisivuja on kaiketi jossain vaiheessa uusittu. Sillä voidaan nähdä rakennushistoriallista arvoa osana kokonaisuutta. 1950-luvun koulurakennuksen rakennushistorialliset arvot liittyvät tyyppillisyyden ja säilyneisyyden ohella onnistuneeseen arkkitehtuuriin ja sijoitteluun suhteessa vanhaan koulurakennukseen. Lisärakennuksen ominaisuudessa se ilmentää koulun historiallista kehitystä, mutta sen arvot ovat vanhaa koulurakennusta vaatimattomammat.

lähteet:

Kuopion kaupunginarkisto, rakennusluvat.

Rieki, Helena. Kuopion kaupungin rakennushistoria. Kaupungin rakentamisvaiheita vuodesta 1875. Kuopion historia 6. Kuopio 2005. s. 201, 203, 360, 533.

Ruotsalainen, Kimmo. Kuopio, kulttuurihistorialliset rakennuskohteet, inventointi 30.6.1990. YK/1991:1. Kaavoitusosasto / yleiskaavatoimisto. Kohde 130.

Taiteilija Tauno Gröndahl, esittely.

<https://www.varkaus.fi/sites/default/files/atoms/files/Tauno%20Gr%C3%B6ndahl%20esittely.pdf>
(18.1.2021)

muu tieto:

Inventointia päivitetty keväällä 2022.

1950-LUVUN KOULURAKENNUS

(Aada Mustonen 20.10.2017)

(Aada Mustonen 20.10.2017)

id: 300789
rakennustyyppi: koulu- ja opetusrakennukset
alkup. käyttö: 511 yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
nyk. käyttö: 231 lasten päiväkodit
ajoitus: 1952?
suunnittelija: Seppo Ruotsalainen
kerrosluku: (1)+1
perustus: betoni
runko: puu, tiili
vuoraus: vaakavinovuorilaudoitus
ulkoväri: keltainen
kattomuoto: aumakatto
kate: tiili
ikkunat: ei täytetty

historia:

Koulurakennuksen liikuntasali on remontoitu syksyllä 2017. Seinärakenteet uusittiin, salin päädyissä olleet alkuperäiset puupaneelit poistettiin ja puulattia peitettiin päällystematolla. Sali sai uuden sini-puna-valkoisen värityksen. Tätä ennen seinistä ulkonevat tukipalkit olivat väritykseltään vihertävät.

1950-luvun koulurakennukseen tehtiin talotekniikan perusparannus ja ullakotilaan rakennettiin IV-konehuone vuonna 2004. Rakennuksen pohjakerroksessa sijainnut talonmiehen asunto on muutettu wc-tiloiksi vuonna 1972.

ULKORAKENNUS

(Aada Mustonen 14.11.2017)

(Aada Mustonen 14.11.2017)

id: 301243
rakennustunnus: 1020887704

rakennustyyppi: asemarakennukset
alkup. käyttö: 941 talousrakennukset
nyk. käyttö: 941 talousrakennukset
ajoitus: 1923
suunnittelija: P. J. Pitkänen?
kerrosluku: 1
perustus: kivi
runko: lauta, hirsi
vuoraus: vaakalaudoitus, päätyjen yläosassa pystyлаudoitus
ulkoväri: keltainen, yksityiskohdat valkoiset, ovet punaruskeat, peltikate harmaa
kattomuoto: puoliaumakatto
kate: pelti
ikkunat: ei täytetty

VANHA KOULURAKENNUS

(Aada Mustonen 14.11.2017)

(Aada Mustonen 14.11.2017)

id: 300788
rakennustyyppi: koulu- ja opetusrakennukset
alkup. käyttö: 511 yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
nyk. käyttö: 231 lasten päiväkodit
ajoitus: piirustukset 1919
suunnittelija: P. J. Pitkänen
kerrosluku: 1+(1)
perustus: kivi
runko: hirsi
vuoraus: lauta
ulkoväri: keltainen, yksityiskohdat valkoiset
kattomuoto: puolimansardikatto / italialainen mansardikatto
kate: tiili
ikkunat: ei täytetty

sisätilat:

Sisätiloissa seinät on kauttaaltaan levytetty ja uunit poistettu. Suurin osa vanhoista puuvista ja vanha lautakatto ovat säilyneet, tosin joissain kohti kattoon on asennettu akustiikkalevyjä. Ikkunat yläkerran ruutuikkunoita lukuun ottamatta sekä ulko-ovet on vaihdettu uusiin. Ullakolle on rakennettu IV-konehuone vuonna 2003 jolloin kohde muutettiin päiväkodiksi.